

บรรณานิติการเถลย

บทความส่วนมากในวารสารฉบับนี้ มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง “นโยบาย” ในบทความแรก **อวัลย์ วรเทพพุดพิงษ์** ได้เสนอเรื่อง “การประเมินผลนโยบาย : ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความเป็นธรรมของนโยบาย” ประเด็นสำคัญของบทความนี้คือ การให้คำนิยาม และเสนอแนะวิธีวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างมีระบบ ผู้เขียนได้เสนอแนะวิธีเพิ่มผล ประโยชน์ตอบแทน และวิธีลดต้นทุนอย่างน่าสนใจ และได้เน้นเป็นพิเศษในเรื่องประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในฐานะที่มีอิทธิพลสำคัญต่อความชอบธรรม ทั้งยังได้มองความชอบธรรมในฐานะที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วย ผู้เขียนได้ให้ตัวอย่างไว้อย่างมีรูปธรรม จึงเชื่อได้ว่าผู้อ่านย่อมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดี

Voradej Chandarasorn ได้เขียนเรื่อง “Implementation of Primary Health Care Policy in Thailand: An Analysis of Strengths and Weaknesses in the Management System” ซึ่งได้วิเคราะห์ให้เห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของระบบบริหารทั้งระดับมหภาคและจุลภาคของกระทรวงสาธารณสุขในแง่การนำนโยบายสาธารณสุขมูลฐานไปปฏิบัติ จากการศึกษา ได้พบทั้งจุดแข็ง และจุดอ่อนหลายประการ และได้เสนอแนะไว้ว่า การนำนโยบายเรื่องนี้ไปปฏิบัติให้บังเกิดผลอย่างจริงจังจึงนักปฏิบัติการจะต้องรู้จักกำจัดจุดอ่อน และใช้จุดเด่นให้เป็นประโยชน์อย่างต่อเนื่อง และจริงจัง

โกวิทย์ กังสนันท์ เสนอบทความเรื่อง “ค่านิยมและการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ” โดยชี้ว่ากระบวนการวิเคราะห์และกำหนดนโยบายสาธารณะนั้น *มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องของวัตถุประสงค์และแง่มุมต่าง ๆ ของวัตถุประสงค์ ซึ่งจะแสดงให้เห็นในรูปของค่านิยมและการกระทำ ประเด็นหลักของการกำหนดนโยบายจะเกี่ยวข้องกับเรื่องการนิยามปัญหา ซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับค่านิยมและความสนใจของแต่ละคน ในแง่ของค่านิยมจะเห็นว่า มีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการคิด การวิเคราะห์ การให้เหตุผล และการตัดสินใจ ผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่กับนโยบายจำเป็นต้องเกี่ยวข้องอยู่กับค่านิยมด้วย ดังนั้น นโยบายที่เหมาะสมจึงมีส่วนสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับค่านิยม และความสนใจของคนและของหน่วยงานนั้นด้วย **Twatchai Yongkittikul** ได้เขียนเรื่อง “Policy Research in Thailand: An Overview Of Research Findings” ซึ่งเป็นบทความที่

ศึกษาปริทรรศน์งานวิจัยด้านนโยบายของไทย และได้พบว่า ได้มีการศึกษากันจริงจังตั้งแต่ปี 2503 ในช่วงต้น ๆ งานวิจัยส่วนใหญ่ดำเนินการโดยนักวิจัยตะวันตก นักวิจัยไทยเองได้มีการทำวิจัยบ้างประปรายในรูปของวิทยานิพนธ์ และได้มีการทำกันอย่างแพร่หลายในช่วง 20 ปีต่อมา บทความนี้ผู้เขียนได้มุ่งรวบรวมและสรุปงานวิจัยใหม่ ๆ ในรอบห้าหกปีที่ผ่านมา โดยมุ่งในประเด็นงานวิจัยนโยบายเศรษฐศาสตร์มหภาคของไทย เช่น นโยบายการเงิน ดอกเบี้ย และการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ ภาษี การกระจายรายได้ อุตสาหกรรมและนโยบายการเกษตร ผลงานวิจัยด้านนโยบายของไทยนับว่ามีประโยชน์ และมีผลโดยตรงต่อการตัดสินใจและกำหนดนโยบายของรัฐบาล

นอกจากนี้ สุทธิชัย เกียงเขยศ ยังได้เสนอบทความที่สรุปจากงานวิจัยเรื่อง “ผลการวิเคราะห์เพื่อกำหนดนโยบายและวิธีการควบคุมป้องกันและปรับปรุงแก้ไขปัญหาพื้นที่ดินเค็มในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งได้ระบุว่า ร้อยละ 16.7 ของที่ดินในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นที่ดินเค็มและดินด่าง ซึ่งมีการกระจายไปทั่วทุกจังหวัด สาเหตุหนึ่งส่วนหนึ่งมาจากสภาพธรรมชาติ อีกส่วนหนึ่งมาจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การสร้างอ่างเก็บน้ำ การทำนาเกลือ และการขุดบ่อน้ำ เป็นต้น ผู้วิจัยได้เสนอวิธีการป้องกันและควบคุม 5 วิธีคือ วิธีทางวิศวกรรม วิธีทางชีววิทยา วิธีทางปฐพีศาสตร์ วิธีทางกฎหมาย และการใช้วิธีบูรณาการ บทความนี้มีประโยชน์โดยตรงต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการอีสานเขียวและโครงการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปัจจุบัน นางลักขณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้เสนอบทความเกี่ยวกับนโยบาย ซึ่งได้แก่เรื่อง “ปัญหาการกำหนดนโยบายงบประมาณ” โดยกล่าวว่า ในแง่ทฤษฎีแล้ว การกำหนดงบประมาณจะมีหน้าที่หลัก 3 ประการคือ หน้าที่ควบคุมการทำงาน หน้าที่ควบคุมการบริหาร และหน้าที่วางแผนอย่างมียุทธวิธี ในทางปฏิบัติหน้าที่เหล่านี้จะแตกต่างกันไป ตามลำดับความสำคัญก่อนหลังของนโยบายงบประมาณ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่านโยบายงบประมาณก็คือเครื่องมือที่สำคัญยิ่งของรัฐในการบริหารและควบคุมสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศ

นอกจากบทความทางด้านนโยบาย ซึ่งเป็นเนื้อหาหลักของวารสารฉบับนี้แล้ว ยังมีบทความเรื่อง “The Normative Basis of Development Studies” ของ Pakorn Priyakorn ซึ่งได้เสนอแนะหัวใจของการศึกษาเรื่อง “การพัฒนา” ไว้ว่า การพัฒนาคือผลลัพธ์ที่สังคมมนุษย์ต้องการ ในการพัฒนาใด ๆ นักพัฒนาจึงต้องคำนึงถึงมนุษย์และศีลธรรม การพัฒนาจะไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จ ถ้าคนในสังคมนั้น ๆ ขาดการตื่นตัวในเรื่องการพัฒนา บทความนี้นับว่ามีประโยชน์อย่างยิ่ง

ต่อนักวิชาการในแวดวงการบริหารการพัฒนาของไทย ส่วน ปราณิ จิตกรรมกิจศิลป์ ได้เสนอบทความที่สรุปจากรายงานการวิจัยเรื่อง “ศักยภาพการผลิตและการส่งออกของส้มโอ” บทความนี้นับว่ามีประโยชน์โดยตรงต่อวงการธุรกิจส่งออกผลไม้ของไทย

ในส่วนของ “การวิจารณ์และแนะนำหนังสือ” ภาวนา เขมะรัตน์ ได้ทำการรวบรวมและนำเสนอหนังสือด้าน “คุณภาพชีวิตของคนเมืองหลวง” ที่น่าสนใจยิ่ง ท้ายสุด ปฐมมณีโรจน์ ได้นำเสนอ “บทบรรณาธิการ” ในหัวข้อเรื่อง “การศึกษานโยบายสาธารณะตามแนวรัฐประศาสนศาสตร์” ซึ่งเป็นการปริทรรศน์สังเคราะห์ และวิเคราะห์ เรื่องราวเกี่ยวกับ “นโยบาย” อันเป็นเนื้อหาหลักของวารสารฉบับนี้ ซึ่งถือเสมือนเป็น “บทสรุป” ของเอกสารชิ้นนี้

คณะกองบรรณาธิการมีความตั้งใจและมีความปรารถนาเป็นอย่างยิ่งที่จะผลิตวารสารทางวิชาการให้มีคุณภาพ และสนองตอบต่อความต้องการของนักวิชาการในประเทศ ความตั้งใจและความปรารถนาของคณะกองบรรณาธิการจะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่เพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับเสียงสะท้อนและความร่วมมือของบรรดานักวิชาการทั้งหลายนั่นเอง

วัฒนา พัฒนพงศ์